



Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Granulosaceltumor hindert de vruchtbaarheid

Tumor aan de eierstok

‘Deze heb ik nog helemaal niet tochtig gezien’, was de informatie die de veehouder gaf toen ik bij de zoveelste pink een echo zou nemen. Gezien de inmiddels al royale conditie waarin het dier zich bevond, was het langzamerhand tijd dat deze pink drachtig zou worden.

De baarmoeder voelde klein aan. Een van de twee eierstokken was amper te vinden en was nauwelijks zo groot als een erwte. Maar wat direct opviel, was een grote eierstok aan de rechterkant. De eierstok voelde stevig aan en was te groot om een normaal geel lichaam te bevatten. Met de echo kreeg ik een duidelijk beeld van de eierstok of het ovarium.

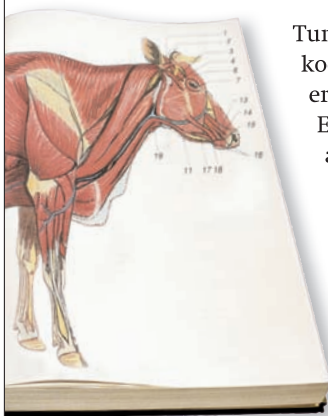
Qua grootte had de eierstok wel wat weg van een granaatappel: het gezwel was een mandarijngrote bol gevuld met knikker-tjes. Ik draaide de monitor richting de veehouder, zodat hij kon meekijken en gaf aan dat het om een granulosaceltumor op de eierstok ging. Daarom werd de pink niet tochtig. Turend op het schermje vroeg de veehouder of dit dier nu helemaal niet drachtig kon worden. Dat zal in elk geval niet lukken zolang de tumor er zit, gaf ik als antwoord.

Na een kostenafweging mocht ik 's middags de tumor via een flanksnede verwijderen. Daar lag het knolletje in een plasje bloed op de operatietafel. Na de operatie sneed ik het gezwel nog even doormidden. Het beeld gaf precies weer wat ik op de echo kon zien, maar nu in kleur.

Een hormoontherapie moest de cyclus van de pink weer op gang brengen. De tumor had de normale cyclus immers danig onderdrukt. Het kleine eierstokje kwam weer tot leven en een paar maanden later kon ik met een opgelucht hart zeggen dat het dier drachtig was.



De encyclopedie **granulosaceltumor**



Tumoren komen zelden voor bij de koe. Een granulosaceltumor op de eierstok is zo'n zeldzaamheid.

Een granulosaceltumor is een ont-aarding van cellen die om de eicel liggen. Die cellen rond de eicel zorgen niet alleen voor de eicel zelf, maar ook voor de hormoonpro-ductie die onder meer na de ovu-latie of eisprong de dracht in stand moet houden. Soms pro-duceren deze cellen hormo-nen, waardoor de koe voort-

durend tochtigheidsverschijnselen vertoont. Zo'n koe heet een brulse koe.

Door middel van echografie kan deze ont-aarding van cellen onderscheiden worden van een andere aandoening die veel vaker voorkomt: cysteuze ovaria. Nu vruchtbaarheidsspeci-alisten met behulp van een echo de eierstokken goed kun-nen bekijken, worden er meer cystes gevonden dan toen met de hand opvoelen nog gewoon was. De grote blazen zijn makkelijk te voelen, maar een eierstok die te veel klei-nere eieren bevat, en dus ook cysteus ont-aard is, wordt dan vaak gemist. Ook de aanwezigheid van een geel lichaam kan met de echo worden gespot. Een echo verbetert de diagnostiek en de therapie.